

Vrhovni sud Kosova
Ap.-Kž. No. 409/2008
12. mart 2009
Prishtinë/Priština

U IME NARODA

Vrhovni suda Kosova, u veću sastavljenom u skladu sa Članom 26. stav (1) Kosovskog zakona o krivičnoj proceduri ("KZKP"), i Članom 15.4 Zakona o nadležnosti, odbiru i raspodeli predmeta EULEX sudijama i tužiocima na Kosovu (Zakon o nadležnosti), u sastavu:

- Guy Van Craen, EULEX sudija, kao predsedavajući sudija i sudija koji izveštava
- Maria Giuliana Civinini, EULEX sudija,
- Emilio Gatti, EULEX sudija,
- Avdi Dinaj, sudija Vrhovnog suda i
- Fejzullah Hasani, sudija Vrhovnog suda, kao članovi veća,

uz pomoć Judit Eve Tatrai, pravnog referenta EULEX-a, Valentine Gashi i Roberta Abercrombia sudskih zapisničara, Arlinde Gjebrea, Anile Shehu, Mentora Abdullahua i Nasera Syle prevodioca EULEX-a, takođe u prisustvu javnih tužioca Anette Milk EULEX tužioca i Ismeta Kabashjija, advokata odbrane Mahmuta Halimija i okrivljenog Florima Ejupija, na sednici održanoj 10. marta 2009 godine, nakon razmatranja veća zaključenog 12. marta 2009 godine;

U krivičnom predmetu protiv:

Florim EJUPIJA, nadimak Luli, sin Mursela Ejupija i Fatime Berisha, rođen 15. juna 1978 godine u Glavniku, Opština Podujevo, Kosovski Albanac, poslednja stalna adresa stanovanja selo Sekiraca, Opština Podujevo, Kosovo, oženjen, otac dvoje dece, završio 8 godina osnovne škole, zemljoradnik, prosečnog ekonomskog stanja bez poznatih ranijih presuda, u pritvoru između 19. marta i 14. maja 2001 i neprekidno od 8. juna 2004 godine.

Proglašen krivim presudom Okružnog suda u Prištini od 6. juna 2008, P Br. 202/2005 za krivična dela:

Ubistvo, suprotno Članu 30, stav (1) i stav (2), tačke 1 i 2 i stav (3) Krivičnog zakona Kosova (KZK), u vezi sa Članom 22. Krivičnog Zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), oba važeća na osnovu Pravilnika UNMIK-a Br. 1999/24; **Pokušaj ubistva**, suprotno Članu 30. stav (1) i stav (2), tačke 1 i 2 i stav (3) KZK-a u vezi sa Članom 19. i Članom 22. KZ SFRJ; **Terorizam** suprotno Članu 22. i Članu 125. KZ SFRJ, **Uzrokovanje opšte opasnosti**, suprotno Članu 157. stav (1) i stav (3) KZK u vezi sa Članom 22 i Članom 154. KZ SFRJ, **Rasne i druge diskriminacije**

Presuda
Vrhovni sud Kosova
Ap.-Kž. br. 409/2008
Florim Ejupi

suprotno Članu 22. i Članu 154. KZ SFRJ i Nezakonito posedovanje oružja ili eksplozivnih supstanci, suprotno Članu 199. stav (1) i stav (2) KZK-a;

Osuđen ujedinjenom kaznom od četrdeset (40) godina zatvora, računajući vreme odsluženo u sudskom pritvoru između 19. marta i 14. maja 2001 godine i neprekidno od 08. juna 2004 godine, čekajući datum kada presuda postane konačna.

Odlučujući o žalbi advokata odbrane Mahmuta Halimija podnetoj u korist okrivljenog Florima Ejupija 4. septembra 2008 godine, dopunjenoj 10. oktobra 2008 godine, protiv presude Okružnog suda u Prištini, od 6. juna 2008 godine, P. br. 202/2005;

Na osnovu pregleda sudskog zapisnika, saslušanih argumenata advokata odbrane i javnog tužioca, i nakon analiziranja relevantnih zakona, Vrhovni sud Kosova donosi sledeću:

PRESUDA

Žalba advokata odbrane Mahmuta Halimija podneta u korist okrivljenog Florima Ejupija dana 4. septembra 2008 godine, dopunjena 10. oktobra 2008 god. je **USVOJENA** i presuda Okružnog suda u Prištini, od 6. juna 2008 god. P. br. 202/2005 je **PROMENJENA**.

Utvrđeno je da Florim Ejupi **NIJE KRIV**, i **OSLOBODEN** je svih optužbi.

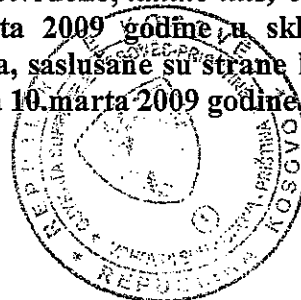
Obrazloženje

1. O postupku :

1.1 Žalba okrivljenog Florima Ejupija je prihvatljiva, podneta je uredno i pravovremeno.

1.2 Vrhovni sud je nadležan da odlučuje o usvojenoj žalbi okrivljenog Florima Ejupija, u veću od petoro sudija Vrhovnog suda. Pravni sastav veća je tri EULEX sudije Vrhovnog suda i dve sudije Vrhovnog suda Kosova, uspostavljeno od strane Predsednika Skupštine Eulex sudija i potvrđeno, *limine litis*, odlukom Predsednika Skupštine EULEX sudija od 10. marta 2009 godine u skladu sa Zakonom o nadležnosti, raspodeli i odbiru predmeta, saslušane su strane koje su prisustvovale sednici Vrhovnog suda a koja je održana 10. marta 2009 godine

Presuda
Vrhovni sud Kosova
Ap.-Kž. br. 409/2008
Florim Ejupi

1.3 Iako uredno pozvana, oštećena strana se nije pojavila na sednici.

1.4 Postupak žalbe i sednica Vrhovnog suda su održane u skladu sa Kosovskim zakonom o krivičnoj proceduri posebno u vezi Poglavlja XXXVI, 4/ *inter alia* Član 409., Član 410. (1,2,3,4,) Član 411. i Član 412.

1.5 Odluka (vidi izreku odluke) je postignta shodno Članu 426. (1) KZPK.

2. O razlozima žalbe:

2.1 U suštini, odbrana ne osporava materijalne činjenice ustanovljene prvostepenom presudom kao takve ALI osporava obrazloženje izgrađeno na ovim materijalnim činjenicama i posledice koje su povezane sa utvrđenim činjenicama a koje su uticale na osudu okrivljenog. Odbrana je u svojoj žalbi istakla da dva najvažnija dokaza (DNK nalazi vezani za opušak od cigarete i izjava svedoka Alfa) nisu samo diskutabilni nego i manjkavost, tako da se Prvostepeni sud nije mogao osloniti na ove "dokaze" pri donošenju zaključka o osudi optuženog. Odbrana podvlači adagium "*in dubio pro reo*" što znači da elementi koji su sumnjivi treba da idu u prilog okrivljenom i/ili da budu prevedene u korist okrivljenog,

2.2 U suštini, tužilac je istakao utvrđivanje materijalnih činjenica i prihvatljivost dokaza na kojima se zasniva presuda na koju je uložena žalba, posebno verodostojnost svedoka Alfa i ispravnost preciznih naučnih ispitivanja svežeg opuška od cigarete nađenog na mestu zločina. Tužilac je istako da su na mestu zločina takođe nađeni drugi dokazi kojima se zaista utvrđuju neosporne materijalne činjenice kako ih je opisao Okružni sud u Prištini. Tužilac je zaključio da odluku prvostepenog suda treba da potvrdi Vrhovni sud a žalba da bude odbačena kao neosnovana.

3. O dokazima:

3.1. Sudsko veće, u ispitivanju predstavljenih činjenica u toku krivičnog postupka do sada, uzimajući u obzir da presuda može da bude jedino zasnovana na dokazima razmatranim na glavnom suđenju (Član 387.1 KZKP), je ustanovilo da NEMA direktnih dokaza o prisustvu optuženog na mesto zločina dok je pripremao ili izvršavao zločin za koji se tereti. (Osporljivi) dokazi koji povezuju optuženog za zločin i za dan zločina su gore navedeni DNK nalazi sa opuška od cigarete i izjava svedoka Alfa.

Presuda
Vrhovni sud Kosova
Ap.-Kž. br. 409/2008
Florim Ejupi

3.2. U ispitivanju DNK dokaza, veće je ustanovilo da je ovaj dokaz pogrešan iz različitih razloga.

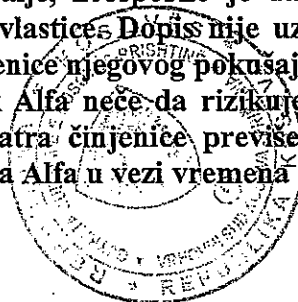
Veće je zaključilo da nema objektivnog zaključka i naučne stručnosti koji opravdano dokazuju da li je opušak od cigarete ispušen pre ili posle eksplozije. Jasna izjava, čak i u vezi vremenskih uslova toga dana i dan pre i u vezi relativnog zatvaranja mesta zločina, istražnih policajaca, nije dovoljna da se zaključi da li je cigareta ispušena za vreme priprema izvršavanja bombardovanja autobusa. To što je bila "sveža" nije indikacija tačnog vremena; u najboljem slučaju može da ukazuje na to da se opušak od cigarete nije nalazio tamo od prethodnog dana. Osim osporljivog zaključka da su pokidane električne žice "dokaz" mesta komandne tačke i da se mesto komandne tačke nalazi blizu mesta gde je nađen opušak od cigarete, nema drugih dokaza ili nagoveštaja koji se poklapaju a koji dokazuju tačno mesto komandne tačke, mesta za posmatranje i vrste električnog uređaja koji je uzrokovao detonaciju.

Dalje, nema dovoljnih dokaza da je opušak od cigarete koji je nađen na mesto zločina isti opušak od cigarete (nema izveštaja iz istrage o nalaženju, zapečaćivanju i/ili obeležavanju dokaza) što je bilo predmet testa upoređivanja sa DNK primerkom koji je čuvan u Nemačkoj (raniji DNK test koji je urađen za drugo krivično delo optuženog). Najzad, treba da se istakne da kompletan raniji izveštaj Nemačke DNK analize (uzimanje uzorka, naučna veštačenja DNK preslikavanje) nije traženo niti je priloženo uz dosije predmeta. Veće nema uvid u potpuni izveštaj u vezi Nemačke DNK analize kao takve i nije u mogućnosti da materijalno i pravno oceni ove analize.

Stoga, uzimajući u obzir gore navedene razloge, veće ne prihvata poredbene testove na osnovu kojih se zaključuje da se DNK sa opuška od cigarete podudara sa DNK okrivljenog, kao uverljiv dokaz koji dokazuje prisustvo okrivljenog na mesto zločina u vreme priprema za izvršenje krivičnog dela za koje je okrivljen.

3.3. U ispitivanju dokaza prikupljenih iz izjava svedoka Alfa, veće smatra da je ovaj dokaz pogrešan iz različitih razloga i veće zaključuje da izjave ovog svedoka nisu pouzdane i ne mogu da služe kao dokaz o učešću okrivljenog u ovo bombardovanje. U bilo kom slučaju presuda ne može da bude osnovana, jedino, na osnovu izjave anonimnog svedoka (Član 157. KZKP).

Veće zapaža da je svedok Alfa bio pripremljen i upućen od strane istražnih policajaca da prodre u grupu okrivljenih u zatvoru Dubrava, i time prikupi informacije u učešću okrivljenog (a eventualno i drugih) u bombardovanju autobusa. Primećeno je da ovakva vrsta "tehnikе prodiranja" nije bila naložena i kontrolisana od strane predpretresnog sudije. Dalje, neosporno je da je svedok zauzvrat dobio (opasno) saradnju, obećanja i povlastice. **Dokaz** nije uzet samo iz izjava samog svedoka, od istražitelja, i iz čiste činjenice njegovog pokušaja da dobije status " zaštićenog svedoka". Jasno je da svedok Alfa neće da rizikuje svoj život (kako je nagovešteno) zato što žali žrtve ili smatra činjenice previše okrutnim. Najzad veće zapaža da različite izjave ovog svedoka Alfa u vezi vremena sastanka sa

okrivljenim i reči korišćene (nejasne) u vezi prikupljenih informacija u tom trenutku, način i okolnosti pod kojima je "ispovedanje" okrivljenog urađeno, nedostatak ispravnih i preciznih informacija o bitnim stvarima (npr. električni uređaj koji je okrivljeni koristio, način na koji je prevezen i upotrebljen, proizvodnja, preciznosti o prikupljanju i postavljanju bombe – eksploziva i potrebne stručnosti) i/ili drugi nejasni detalji, razlikuju se jedni od drugih i nisu dovoljno dosledni (takođe je zapaženo u prvostepenoj presudi) i u mnogim drugim pogledima u kontradikciji sa ostalim izjavama svedoka (npr. stručnjak za eksploziv o izvoru električne energije treba da aktivira eksploziv). Dodatno i konačno karakter svedoka (npr. raniji nagoveštaji u krivičnim stvarima pokušaj bekstva, disciplinski problemi u zatvoru) ne poziva sud da veruje ovom svedoku bez daljih doslednih pratećih dokaza, koji nedostaju.

3.4 Svi gore navedeni elementi navode veće da zaključi da svedok Alfa nije verodostojan i da prvostepeni sud nije trebao da se osloni na svedoka Alfa, ne čak ni kao prateći dokaz i nije trebao da objavi njegove izjave (delimično) kao verodostojne. Veće ovde ističe, suprotno presudi prvostepenog suda, da izjave svedoka Alfa i karakter svedoka treba da se uzmu kao celina u potpunom kontekstu kako bi ocenili njegovu verodostojnost, a ne delimično.

3.5 Ispitivanjem gore navedenog i drugih predstavljenih indikacija i delova dokaza, veće u svojoj potrazi za istinom, ne može da se pridržava teorije zavere i neobuzdanom hapšenju okrivljenog – kako je predstavio advokat odbrane - jer nedostaju bilo kakve indikacije i bilo kakvi dokazi za dokazivanje ove tvrdnje.

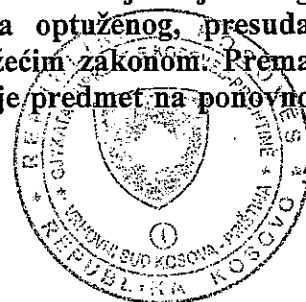
4. O ostalim pravnim argumentima koji se navode u žalbi

Veće, odlučujući u odsustvu dovoljnih dokaza o prisustvu okrivljenog na mesto zločina u vreme priprema ili izvršenja krivičnog dela ne odgovara (eventualno) drugim pravnim argumentima sa istim zaključcima, koje je istakao okrivljeni. U ovom smislu žalba se usvaja.

5. O odluci veća

5.1 Veće, kako je navedeno gore (tačka 2), smatra da je prvostepena presuda ispravno utvrdila materijalne činjenice ali da imajući u vid utvrđivanje činjeničnog stanja, *in casa* odsustva uverljivih dokaza vezanih za optuženog, presuda oslobađanja (nije kriv) treba da se usvoji u skladu sa važećim zakonom. Prema tome, primenom Člana 406 (1) – 426 (1) KZKP veće ne šalje predmet na ponovno suđenje.

Presuda
Vrhovni sud Kosova
Ap.-Kž. br. 409/2008
Florim Ejupi

U nastavku, veće je uvereno da, u vezi krivičnog dela od pre 9 godina, nove uverljive činjenice ne mogu da budu prikupljene, tako da slanje predmeta natrag u prvostepeni sud ne bi imalo nikakvih pravnih niti realnih cilljeva i bilo bi u suprotnosti sa administracijom pravosuđa.

5.2 Veće je odlučilo, u skladu sa Članom 426 (3) KZKP, da odmah otkaže pritvor protiv okrivljenog posebnom odlukom koja je doneta 12. marta 2009 godine.

6. O troškovima krivičnog postupka

Troškovi krivičnog postupka se plaćaju iz izvora budžeta zbog oslobađanja optuženog svih optužbi, na osnovu nedostatka dokaza protiv optuženog.

Prema tome, veće je donelo odluku kao u izreci

Predsedavajući sudija:

Guy Van Craen
EULEX sudija

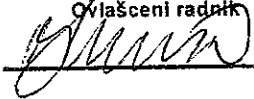
Zapisničar:

Judit Eva Tatrai
EULEX Pravni referent

Republika e Kosovës Republika Kosovo
SAKTËSINË E KOPJËS E VËRTETON
TAČNOST OTPRAVKA POTVRDJUJE

Punëtor i autorizuar
Ovlaščeni radnik

Presuda
Vrhovni sud Kosova
Ap.-Kž. br. 409/2008
Florim Ejupi